

Capitolul I.

Importanța și necesitatea ordonanței președințiale – generalități

1. Două sunt **accepțiunile** termenului de „ordonanță președințială”.

Prima este aceea de **formă de procedură**, adică ansamblul de norme după care se conduc părțile și instanța în soluționarea unei pricini urgente. În această accepțiune, care este mai largă, ordonanța președințială poate fi **definită** ca o procedură specială în temeiul căreia instanța de judecată, la cererea părții interesate, poate lua măsuri vremelnice în cazuri urgente, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ivite cu prilejul vreunei executări.

A doua accepțiune este de **act procedural constatator**, respectiv înscrisul care o constată.

Cu tot caracterul ei vremelnic și, în general, fără autoritate de lucru judecat, ordonanța președințială, în această accepțiune, este, în esență, o **hotărâre judecătorească** în sensul art. 255 C. proc. civ., fiind supusă aceluiași căi de atac la care este supusă orice hotărâre, cu excepția revizuirii.

2. Sediul materiei îl constituie dispozițiile art. 581-582 C. proc. civ.¹, potrivit cărora:

„Art. 581. (1) *Instanța va putea să ordone măsuri vremelnice în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.*

(2) *Cererea de ordonanță președințială se va introduce la instanța competentă să se pronunțe asupra fondului dreptului.*

(3) *Ordonanța va putea fi dată și fără citarea părților și chiar atunci când există judecată asupra fondului. Judecata se face de urgență și cu precădere. Pronunțarea se poate amâna cu cel mult 24 de ore, iar motivarea ordonanței se face în cel mult 48 de ore de la pronunțare.*

(4) *Ordonanța este vremelnică și executorie. Instanța va putea hotărî ca executarea să se facă fără somație sau fără trecerea unui termen.*

Art. 582. (1) *Ordonanța este supusă recursului în termen de 5 zile de la pronunțare, dacă s-a dat cu citarea părților, și de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor.*

(2) *Instanța de recurs poate suspenda executarea până la judecarea recursului, dar numai cu plata unei cauțiuni al cărei quantum se va stabili de către aceasta.*

(3) *Recursul se judecă de urgență și cu precădere, cu citarea părților. Dispozițiile art. 581 alin. (3) referitoare la amânarea pronunțării și redactarea ordonanței sunt aplicabile.*

(4) *Împotriva executării ordonanței președințiale se poate face contestație”.*

¹ Modificate prin art. 1 pct. 212-214 din O.U.G. nr. 138/2000 (M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000).

3. Această procedură specială a fost introdusă în legislația noastră cu ocazia modificării Codului de procedură civilă în anul 1900 (fost art. 66 bis).

Prin introducerea ordonanței președințiale în dreptul nostru procesual civil, legiuitorul a urmărit crearea unui **mijloc de rezolvare rapidă** a unui mare număr de litigii care, din cauza formalismului exagerat, luau calea anevoioasă a acțiunii civile de drept comun, iar până la intervenirea hotărârii definitive obiectul procesului dispărea sau nu mai prezenta importanță.

Acțiunea de drept comun nu putea oferi eficiența pe care o are ordonanța președințială, în baza căreia se poate interveni prompt în vederea păstrării unui drept amenințat, până ce părțile pot găsi o rezolvare definitivă a litigiului dintre ele.

Așa se explică de ce ordonanța președințială a cunoscut o permanentă dezvoltare și perfecționare, frecvența aplicării sale având în permanență un caracter progresiv.

4. Ea are o largă sferă de activitate și un larg câmp de aplicare practică, cunoscându-se în această privință marea sa utilitate în **raporturile dintre soți, în dreptul muncii, în ocrotirea intereselor minorilor, în protecția unui drept real principal sau în asigurarea respectării unor relații în bună vecinătate, în materia proprietății intelectuale** etc.

5. Concluzionând, ordonanța președințială este calea cea mai simplă și mai rapidă de rezolvare a unei situații care, altfel, ar necesita timp îndelungat și importante cheltuieli, îngreunând, totodată, munca instanțelor judecătorești. Chiar dacă nu rezolvă fondul cauzei, în majoritatea cauzelor ea previne continuarea actelor abuzive, evită sau limitează producerea de prejudicii și înlătură piedicile ivite cu prilejul unei executări.

Capitolul al II-lea.

Condițiile de admisibilitate ale ordonanței președințiale

6. Potrivit art. 581 C. proc. civ., instanța va putea să ordone măsuri vremelnice în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea unor piedici ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

Din analiza acestui text rezultă care sunt **condițiile specifice de admisibilitate ale cererii de ordonanță președințială**: urgența și vremelnicia, la care se adaugă și aparența dreptului, conform jurisprudenței.

Cât privește **vremelnicia măsurii luate**, aceasta trebuie analizată doar ca o **condiție a hotărârii adoptate**, și nu ca o cerință de exercitare a cererii de ordonanță.

Secțiunea 1. Urgența

7. Prima condiție esențială care justifică folosirea ordonanței președințiale este **urgența**. Așa cum arătam, din textul art. 581 C. proc. civ. rezultă două situații în care instanța poate aprecia existența urgenței, și anume:

- **păstrarea unui drept** care s-ar păgubi prin întârziere;

– **prevenirea unei pagube iminente** și care nu s-ar putea repara;

În plus, art. 581 C. proc. civ. prevede și o a treia situație, privitoare la **înlăturarea piedicilor ivite cu prilejul unei executări**.

8. În materie de ordonanță președințială nu este prezumată urgența, ci judecătorul trebuie să motiveze hotărârea și să arate **împrejurările de fapt concrete din care rezultă, în speță, urgența**.

9. Urgența trebuie să **persiste pe tot parcursul judecătii**, atât în primă instanță, cât și în căile de atac. Dacă până la momentul pronunțării unei hotărâri irevocabile dispăre urgența, nu mai este necesară luarea, respectiv confirmarea unei măsuri vremelnice.

10. În cazurile în care prin lege se prevede luarea de măsuri pe calea ordonanței președințiale, instanța nu mai trebuie să verifice această condiție, pentru că ea este **prezumată de legiuitor**¹.

Astfel:

a) *„Pentru ordonarea măsurilor prevăzute la art. 87 sunt aplicabile dispozițiile art. 581 și 582 C. proc. civ.”* – art. 88 alin. (1) din Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice;

b) *„Pentru luarea unei măsuri ce nu suferă amânare se pot aplica dispozițiile art. 581 și 582 C. proc. civ.”* – art. 9 alin. (4) din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale;

c) *„În cazul în care chiriașul sau fostul chiriaș comunică proprietarului că nu cere să încheie un nou contract de închiriere, acesta este obligat să îi predea proprietarului locuința pe bază de proces-verbal în termen de cel mult 60 de zile de la data notificării prevăzute la alin. (1). Nepredarea locuinței înăuntrul acestui termen îl îndreptățește pe proprietar să ceară în justiție evacuarea necondiționată a locatarilor, cu plata daunelor-interese, pe calea*

¹ A se vedea M. Tăbârcă, *Drept procesual civil*, vol. II, ed. a II-a, Ed. Universul Juridic, București, 2008, p. 209.

ordonanței președințiale” – art. 10 alin. (3) din O.U.G. nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, aprobată prin Legea nr. 241/2001;

d) *„Lipsa unui răspuns scris sau refuzul nejustificat al chiriașului sau al fostului chiriaș de a încheia un nou contract de închiriere în termen de 60 de zile de la primirea notificării îl îndreptățește pe proprietar să ceară în justiție evacuarea necondiționată a locatarilor, cu plata daunelor-interese, pe calea ordonanței președințiale*” – art. 11 alin. (2) din O.U.G. nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, aprobată prin Legea nr. 241/2001;

e) *„Judecarea de către instanțe a întâmpinărilor, a contestațiilor sau a oricăror alte cereri privind procesul electoral se face potrivit regulilor stabilite de lege pentru ordonanța președințială, cu participarea obligatorie a procurorului”* – art. 70 alin. (1) din Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali;

f) *„Persoanele care au calitate procesuală activă, potrivit prevederilor alin. (2), pot solicita instanței, pe cale de ordonanță președințială, încetarea oricărei acțiuni sau abțineri contrare prevederilor prezentei legi, în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă”* – art. 19 alin. (4) din Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic, republicată;

g) *„Până la dezlegarea cererii de suspendare, aceasta va putea fi încuviințată vremelnic, prin ordonanță președințială, chiar înainte de sosirea dosarului, cu respectarea cerinței prevăzute la alin. (4)”* – art. 280 alin. final C. proc. civ.;

h) *„Instanța poate lua, pe tot timpul procesului, prin ordonanță președințială, măsuri vremelnice, cu privire la încredințarea copiilor*

minorii, la obligația de întreținere, la alocația pentru copii și la folosirea locuinței” – art. 613² C. proc. civ.;

i) *„În situația în care persoanele prevăzute la alin. (1) (reprezentanții persoanelor juridice, precum și persoanele fizice care au în îngrijire sau asigură protecția unui copil – n.n.) refuză sau împiedică în orice mod efectuarea verificărilor de către reprezentanții direcției generale de asistență socială și protecția copilului, iar aceștia stabilesc că există motive temeinice care să susțină existența unei situații de pericol iminent pentru copil, datorită abuzului sau neglijării, direcția generală de asistență socială și protecția copilului sesizează instanța judecătorească, solicitând emiterea unei ordonanțe președințiale de plasare a copilului în regim de urgență la o persoană, la o familie, la un asistent maternal sau într-un serviciu de tip rezidențial, licențiat în condițiile legii. Prevederile art. 58-60 și ale art. 64 alin. (3) se aplică în mod corespunzător” – art. 94 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;*

l) *„Măsurile de conservare a probelor sunt dispuse de instanțele judecătorești competente, prin ordonanța președințială, chiar fără ca cealaltă parte să fie citată, când orice întârziere este susceptibilă să cauzeze un prejudiciu ireparabil titularului dreptului sau când există risc de distrugere a elementelor de probă, care poate fi dovedit” – art. 6 alin. (3) din O.U.G. nr. 100/2005 privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate industrială.*

11. Însă, în principiu, **urgența trebuie să rezulte din fapte concrete specifice fiecărui caz** în parte, pe care instanța este obligată să le arate în mod concret.

12. Prezentăm câteva exemple de ordonanță președințială care dovedesc cu claritate cum din împrejurările concrete ale fiecărei cauze s-a putut stabili că măsura dispusă pe calea ordonanței are **caracter urgent:**

12.1. Efectuarea de reparații la conducta generală de apă caldă a blocului. Prin sentința civilă nr. 6937/1999¹, Judecătoria Brăila a admis acțiunea formulată de reclamanta Asociația de locatari, împotriva pârâtului M.A. și a obligat pârâtul să permită accesul reprezentantului Asociației de locatari în apartamentul acestuia pentru efectuarea de reparații de către o echipă de instalatori sanitari, la conducta generală de apă caldă a blocului.

Instanța a avut în vedere la pronunțarea acestei hotărâri procesul-verbal de constatare a pagubelor din care rezultă că din cauza unor defecțiuni la conducta de apă caldă locatarii blocului au fost lipsiți de apă caldă o perioadă de 6 luni, pârâtul refuzând să permită accesul în apartamentul său pentru efectuarea reparațiilor necesare.

Cum pârâtul, prin refuzul său, putea crea prejudicii majore celorlalți locatari, fie prin producerea de inundații, fie prin lipsirea lor de apă caldă, instanța a apreciat în mod corect că situația creată în imobil din culpa acestuia este de excepție și reclamă o soluție urgentă pentru prevenirea pagubelor iminente.

12.2. Efectuarea de reparații la zidul ce desparte cele două proprietăți ale părților. Prin sentința civilă nr. 7977 din 11 octombrie 2001² a Judecătoriei Brăila s-a admis cererea formulată de C.E. și C.P. împotriva pârâților B.C. și B.V. și s-a dispus, pe cale de ordonanță președințială, obligarea pârâților de a permite accesul reclamanților în curtea imobilului proprietatea pârâților pentru a efectua reparațiile necesare zidului locuinței proprietatea reclamanților.

În speță s-a reținut că imobilul proprietatea reclamanților avea nevoie de reparații urgente la zidul din spatele locuinței, zid ce despărțea cele două proprietăți ale părților, la care accesul nu era posibil decât cu permisiunea de a trece pe proprietatea lor.

¹ Nepublicată.

² Nepublicată.

Având în vedere urgența efectuării acestor reparații, în lipsa cărora imobilul ar fi fost expus unor grave degradări care ar fi adus prejudicii și părâților, prin prăbușirea sa, instanța a apreciat că în cauză sunt întrunite condițiile specifice prevăzute de art. 581 C. proc. civ.

13. Se apelează la calea ordonanței președințiale pentru soluționarea **cererilor de evacuare**.

De principiu, cererile de evacuare, nejustificând urgența și implicând prejudecarea fondului, nu pot fi soluționate în cadrul procedurii speciale a ordonanței președințiale, însă **evacuarea provizorie** pentru efectuarea unor lucrări de reparație a imobilului în care locuiesc chiriași și proprietari poate fi dispusă și pe această cale, în măsura în care sunt întrunite cumulativ condițiile de admisibilitate impuse de lege pentru această procedură.

13.1. Evacuarea temporară a persoanei din apartamentul proprietatea sa până la finalizarea unor lucrări de reparații la blocul ce a fost afectat de o explozie. Astfel, într-o altă speță soluționată prin sentința civilă nr. 2916 din 12 iunie 2003¹, Judecătoria Brăila a admis cererea formulată de reclamanta Asociația de proprietari împotriva pârâtei I.A. și a dispus evacuarea temporară a acesteia din apartamentul proprietatea sa până la finalizarea unor lucrări de reparații, necesare la blocul la care aceasta locuia, bloc ce a fost afectat de o explozie.

S-a reținut astfel că blocul 39 a suferit o explozie în urma căreia apartamentul situat deasupra celui locuit de pârâtă a fost spulberat. Fiind necesare ample lucrări de reparații, pârâta trebuia să părăsească pentru o perioadă limitată apartamentul. Cum nu a acceptat acest lucru, împiedicând cu bună-știință efectuarea lucrărilor de reparații pe tronsonul afectat și creând în acest mod prejudicii

¹ Npublicată.

celorlalți chiriași și proprietari, pe calea ordonanței președințiale s-a dispus în mod corect evacuarea acestora pentru urgentarea lucrărilor de reparații.

În cauză, considerăm că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 581 C proc. civ., respectiv urgența, precum și prevenirea unor pagube iminente mult mai mari în patrimoniul celorlalți proprietari și chiriași.

Aceasta cu atât mai mult cu cât Primăria îi pusese la dispoziție pârâtei, așa cum rezultă din materialul probator, o altă locuință situată în apropiere, corespunzătoare ca suprafață locativă și dotată cu utilități funcționale.

13.2. Evacuarea fostului soț din imobil și atribuirea folosinței provizorii a imobilului, până la partajul bunurilor comune. Prin sentința civilă nr. 2878 din 11 iunie 2003¹, Judecătoria Brăila a admis cererea formulată de reclamanta A.N. împotriva pârâtului C.S. și a dispus evacuarea pârâtului din imobil și atribuirea folosinței provizorii a imobilului în favoarea reclamantei, până la partajul bunurilor comune.

Pentru a pronunța această sentință s-a reținut că în anul 1996, s-a dispus desfacerea căsătoriei părților prin divorț, imobilul proprietate comună fiind atribuit reclamantei, provizoriu până la partaj. Prin aceeași sentință s-a dispus și evacuarea pârâtului din cauza comportamentului violent, care făcea imposibilă locuirea în comun.

După executarea acestei sentințe (3391 din 16 mai 1996) și evacuarea pârâtului, reclamanta a revenit asupra deciziei sale și a permis pârâtului să locuiască în același imobil împreună cu ea și cele trei fiice, dintre care două sunt persoane cu handicap care necesită protecție specială.

¹ Npublicată.

La scurt timp după revenirea în apartament, pârâtul a revenit la comportamentul violent, atât față de reclamantă, cât și față de minore, precum și la consumul frecvent de băuturi alcoolice, luând banii de pâine ai minorelor pentru a și le putea procura.

S-a apreciat că pârâtul, deși era coproprietar al apartamentului, avea calitatea de tolerat, întrucât revenise într-un apartament din care fusese anterior evacuat, cu acordul reclamantei. Cum situația de fapt comporta urgența în luarea măsurii de evacuare a pârâtului pe calea ordonanței președințiale, provizoriu și vremelnic până la partajarea bunurilor comune și întrucât s-a creat o stare de pericol pentru reclamantă, dar mai ales pentru cele trei minore, instanța a dispus în mod corect evacuarea pârâtului din imobil, chiar dacă acesta este proprietate comună a părinților.

Față de situația expusă, apreciem că violența creează pentru partea lezată dreptul de a se folosi de procedura ordonanței președințiale, faptele acestea constituind dovada urgenței. Existența violenței nu ridică însă dreptul instanței de a examina și de a stabili de la caz la caz dacă din complexul dovezilor propuse reiese că cerințele indispensabile pentru încuviințarea cererii de ordonanță președințială – urgență și pericolul de întârziere – sunt sau nu îndeplinite.

14. În alte situații se apelează la calea ordonanței președințiale pentru a se obține **reintegrarea unei persoane, fără a fi îndeplinite condițiile de admisibilitate, în realitate urmărindu-se exercitarea unui alt drept subiectiv.**

14.1. Acțiune de reintegrare în spațiu pe calea ordonanței președințiale, pentru eliberarea unui act de identitate. Prin sentința civilă nr. 1666/2007¹, pronunțată de Judecătoria Sectorului 4

¹ Npublicată.

București în dosarul nr. 2267/4/2007, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea formulată de reclamantul I.E., care a solicitat, în contradictoriu cu pârâta S.F., pe cale de ordonanță președințială, să se dispună reintegrarea sa în spațiul din imobilul construcție situat în comuna Clinceni, str. M.E. nr. 117, jud. Ilfov, cu motivarea că, prin sentința civilă nr. 2505 din 6 mai 2003, Judecătoria Sectorului 4 București a dispus evacuarea sa din imobilul situat în București, Șos. Olteniței nr. 226, sector 4, cumpărat de pârâtă anterior căsătoriei încheiate între părți și care a constituit domiciliul comun al soților și că, în lipsa unui spațiu de locuit, și-a stabilit domiciliul provizoriu în imobilul situat în comuna Clinceni, str. M.E. nr. 117, jud. Ilfov, și construit în perioada căsătoriei. S-a arătat, în continuare, că prin decizia civilă nr. 437 din 6 iulie 2003, pronunțată de Tribunalul București, Secția a III-a civilă, a fost atribuit pârâtei și imobilul din comuna Clinceni, jud. Ilfov, iar în absența unui spațiu de locuit, nu i se poate elibera un act de identitate, deși a făcut mai multe demersuri în acest sens la organele administrative competente.

Instanța, în motivarea sentinței, a constatat că obiectul acțiunii menționat de reclamant în preambulul cererii de chemare în judecată nu corespunde cu expunerile din cuprinsul acesteia. Astfel, deși inițial a susținut că dorește reintegrarea în imobilul situat în comuna Clinceni, str. M.E. nr. 117, jud. Ilfov, dobândit împreună cu pârâta în timpul căsătoriei și atribuit acesteia prin hotărârea de partaj, în fapt, reclamantul nu intenționa să locuiască în imobilul respectiv, ci doar să obțină o prelungire a vizei de reședință care îi expirase la data de 16 noiembrie 2006. S-a reținut că reclamantul avea în acest moment o reședință în București, adresă indicată în acțiune și la care acesta a făcut referire în corespondența purtată cu organele judiciare.

Față de aspectele menționate, instanța a considerat că nu este îndeplinită cerința urgenței, în conformitate cu art. 581 C. proc. civ., atât timp cât nu se invocă lipsa unui spațiu locativ, ci doar imposibilitatea de a-și procura un act de identitate. Sub acest din urmă aspect, reclamantul nu a motivat de ce nu a procedat la eliberarea

actului de identitate la domiciliul unde locuiește efectiv, în baza prevederilor O.U.G. nr. 97/2005. De asemenea, s-a constatat că, în cauză, aparența dreptului, în urma unei cercetări sumare făcute de instanță, este în favoarea pârâtei, acesteia fiindu-i încredințat imobilul în discuție prin decizia civilă nr. 437 din 6 iulie 2003 a Tribunalului București, Secția a III-a civilă.

S-a constatat că, de la data pronunțării acestei soluții, a trecut o perioadă foarte mare de timp, astfel încât formularea unei acțiuni de reintegrare în spațiu pe calea ordonanței președințiale apare ca nejustificată.

În consecință, instanța a considerat că acțiunea formulată nu îndeplinește condițiile prevăzute de art. 581 C. proc. civ. pentru admisibilitatea ordonanței președințiale, respectiv urgența și aparența dreptului, iar situația de fapt învederată nu corespunde realității.

Soluția a fost menținută de către instanța superioară, avându-se în vedere că motivele invocate de către reclamant nu erau în concordanță cu obiectul cererii de chemare în judecată, în sensul că scopul acțiunii promovate era diferit și nu era posibil să se realizeze pe calea ordonanței președințiale.

Apreciem că soluția instanțelor este corectă, însă, în raport de scopul urmărit de către reclamant prin cererea de chemare în judecată, ar fi trebuit, în temeiul art. 129 alin. (5) C. proc. civ., să i se pună în vedere acestuia să își precizeze obiectul acțiunii, care, în realitate, era obligația de a face și că nu era îndeplinită nicio condiție de admisibilitate a ordonanței președințiale, respectiv urgența, vremenlicia sau neprejudicarea fondului.

15. Urgența trebuie să rezulte din fapte concrete, pe care instanța este obligată să le analizeze în parte, **reclamantului revenindu-i sarcina de a stabili prin mijloace probatorii adecvate existența urgenței.**

Urgența apare astfel ca o **condiție ce trebuie justificată de reclamant atât pentru exercitarea cererii, cât și pentru pronunțarea ordonanței.**

15.1. Acțiune de reintegrare în locuința ce constituie domiciliul conjugal. Prin sentința civilă nr. 7194 din 13 noiembrie 1998¹ a Judecătorei Brăila a fost respinsă cererea formulată de reclamantul T.G. împotriva pârâtului T.L. privind reintegrarea sa în locuința din care fusese izgonit. Ulterior, în urma exercitării căii de atac, Tribunalul Brăila a admis apelul, a casat sentința și a admis cererea reclamantului, dispunând reintegrarea sa în locuința ce constituia domiciliul conjugal, motivând că, în cauză, era îndeplinită condiția urgenței prevăzute de art. 581 C. proc. civ., întrucât reclamantul nu avea o altă locuință, locuind, pe timp de iarnă, într-o baracă situată pe șantierul unde lucra și care urma să fie închisă.

Apreciem greșită soluția adoptată, pentru următoarele considerente:

Din întregul material probator a rezultat că reclamantul, pe fondul consumului exagerat de băuturi alcoolice, avea un comportament extrem de violent față de pârâtă și copii, fiind sancționat de mai multe ori cu amenda contravențională și chiar cu închisoare contravențională.

Din actele medicale existente la dosar rezultă că reclamantul avea serioase probleme de sănătate (stare psihopatoică toxică cu tulburări de comportament). În acest caz, instanța, în baza rolului său activ, avea îndatorirea de a examina dacă faptul izgonirii din spațiu a fost comis fără drept și dacă reintegrarea era necesară și posibilă, avându-se în vedere comportamentul reclamantului.

Este adevărat că, în aparență, era îndeplinită condiția urgenței, determinată de faptul că reclamantul nu avea unde locui în plină

¹ Npublicată.

iarnă, însă, în același timp, instanța era obligată să observe că reintegrarea dispusă în aceste condiții trebuia să nu pună în pericol viața sau sănătatea celuilalt soț sau a descendenților minori.

15.2. Reintegrare în spațiu până la soluționarea cererii având ca obiect ieșire din indiviziune. Menționarea schimbării domiciliului pe buletinul de identitate cu două zile înainte de introducerea cererii. Într-o altă speță soluționată definitiv prin decizia civilă nr. 680/R/1997¹, Curtea de Apel Galați a respins recursul declarat de reclamantă împotriva deciziei civile pronunțate în apel de Tribunalul Brăila.

În fapt, prin cererea formulată, reclamanta a solicitat reintegrarea în spațiu pe cale de ordonanță președințială, motivat de faptul că nu are unde locui cu familia și că este moștenitoarea tatălui său, alături de soția supraviețuitoare, cu o cotă de 25%.

Instanța de fond admisesese cererea și dispusesese reintegrarea reclamantei în imobilul respectiv până la soluționarea dosarului existent pe rolul judecătoriei, având ca obiect ieșire din indiviziune.

Efectuând controlul judiciar, instanța de apel a reținut că în mod greșit s-a admis cererea de ordonanță președințială, întrucât nu erau îndeplinite toate condițiile de admisibilitate, lipsind urgența.

Astfel, s-a reținut că, după căsătorie, reclamanta a locuit în alt imobil. Faptul că, înainte cu două zile de introducerea cererii, a făcut mențiunea schimbării domiciliului pe buletinul de identitate nu poate fi considerat motiv de urgență pentru admisibilitatea cererii de reintegrare în spațiu pe calea ordonanței președințiale, potrivit art. 581 C. proc. civ.

¹ Npublicată.

16. Condiția urgenței trebuie apreciată și în considerarea intervalului de timp scurs de la producerea faptului prejudiciabil și până la introducerea cererii de ordonanță președințială.

În acest sens jurisprudența nu a manifestat o poziție constantă.

S-a decis uneori că, în lipsa unui termen de introducere a cererii de ordonanță președințială, simplul fapt al trecerii unui anumit termen de la săvârșirea faptului prejudiciabil și până la sesizarea instanței nu exclude caracterul urgent al cauzei.

Alteori s-a apreciat că elementul urgenței nu mai subzistă atunci când de la săvârșirea faptului prejudiciabil și până la sesizarea instanței a trecut un timp apreciabil.

16.1. Cerere de reluare a furnizării gazelor naturale. Aprecierea condiției urgenței. Prin sentința civilă nr. 7223 din 11 decembrie 2006¹, pronunțată de Judecătoria Sectorului 4 București în dosarul nr. 14007/4/2006, instanța a respins ca neîntemeiată cererea de ordonanță președințială formulată de reclamantul V.R.C., prin care a solicitat obligarea pârâtei SC D.S. SA, pe cale de ordonanță președințială, să reia furnizarea gazelor naturale, ca urmare a sistării abuzive, cu motivarea că, la data de 3 mai 2006, s-a constatat că i-au fost oprite gazele prin debranșare stradală, fără a fi înștiințat în prealabil, deși pârâta îi livra gaz metan în baza contractului nr. 322827 din 1 aprilie 2005. Reclamantul a mai arătat că pârâta a emis facturi în mod periodic, deși reclamantul fusese debranșat; s-a mai arătat că încălzirea apei menajere se făcea cu gaz, iar familia reclamantului cuprinde și un copil de 2 ani care necesită îngrijire specială; având în vedere apropierea toamnei, este pusă în pericol sănătatea copilului.

Instanța, în motivarea sentinței, a apreciat că trebuie să analizeze îndeplinirea condițiilor ordonanței președințiale sub aspectul obiectului cererii (obligație de a face), iar nu sub aspectul unor eventuale

¹ Npublicată.

pretenții dintre părți. Pentru admiterea unei cereri de ordonanță președințială, conform art. 581 C. proc. civ., trebuie să fie îndeplinite cumulativ trei condiții: urgența, vremelnicia și neprejudecarea fondului.

Astfel, în ceea ce privește urgența, s-a constatat că reclamantul a invocat faptul că a fost debransat de la sistemul de gaze naturale în luna mai 2006, fapt dovedit și prin adresa emisă de pârâtă și depusă la dosar, dar a formulat abia în luna noiembrie 2006 prezenta cerere de ordonanță președințială, deoarece a încercat o soluționare amiabilă a litigiului; a mai arătat, de asemenea, că actualele condiții de locuire pun în pericol dezvoltarea fiicei sale minore.

Sub acest aspect, s-a constatat, în primul rând, că urgența unei cereri de ordonanță președințială nu poate fi analizată în funcție de comportamentul mai mult sau mai puțin diligent sau înțelegător al potențialei pârâte, ci în funcție de situația concretă de fapt, împrejurările efective care determină necesitatea formulării unei asemenea cereri. Astfel, dacă se întrezărea posibilitatea unei soluționări amiabile, rezultă că nu mai exista urgența, din moment ce situația putea fi rezolvată în afara unui proces civil; pe de altă parte, efectivitatea unui asemenea demers trebuia să rezulte într-un termen mult mai scurt, având în vedere chiar pretinsa urgență a cererii formulate de reclamant, având în vedere că scurgerea unei perioade de peste 6 luni de la momentul ivirii conflictului determină nașterea prezumției simple că o soluționare amiabilă nu mai este posibilă.

În ceea ce privește vremelnicia măsurii solicitate a fi dispusă, instanța a apreciat că reluarea furnizării gazelor naturale este o măsură cu caracter vremelnic, în sensul condiției speciale a procedurii ordonanței președințiale.

Cât privește cea de-a treia condiție necesară a fi întrunită în cadrul procedurii ordonanței președințiale, respectiv neprejudecarea fondului cauzei, instanța a reținut că, în cauză, nu putea fi stabilită cu certitudine existența dreptului care s-ar păgubi prin întârziere, respectiv dreptul reclamantului de a-i fi furnizate gaze naturale, față

de inexistența unui drept de creanță al pârâtei împotriva acestuia, deoarece aceasta ar necesita o analiză aprofundată a fondului cauzei, și nu numai o limitare la aparența de drept.

Aspectele reținute și analizate de către instanță sunt corecte, așa cum s-a stabilit și prin decizia nr. 304/2007 a Tribunalului București, care a respins ca nefondat recursul declarat de către reclamant, cu motivarea că nu trebuie pierdut din vedere faptul că cererea de ordonanță președințială trebuie să îndeplinească atât condițiile generale necesare pentru exercitarea oricărei acțiuni civile, cât și unele cerințe particulare.

Deși în literatura de specialitate nu există un consens cu privire la determinarea condițiilor specifice ale ordonanței președințiale, cel mai adesea ordonanța președințială este cercetată în raport cu următoarele trei condiții: urgența, măsura ordonată de instanță să fie vremelnică și măsura luată să nu prejudice asupra fondului.

S-a reținut că urgența trebuie apreciată în considerarea intervalului de timp scurs de la producerea faptului prejudiciabil și până la introducerea cererii de ordonanță președințială și că nu era îndeplinită în speța dedusă judecării, iar obligarea pârâtei să reia furnizarea gazelor naturale nu poate îmbrăca caracterul unei măsuri provizorii dispuse pe cale de ordonanță președințială, fără a se cunoaște dacă reclamantul-recurent poate afirma un drept subiectiv, iar cercetarea afirmării unui drept nu este permisă în procedura sumară a ordonanței președințiale, întrucât aceasta ar transforma cererea într-o veritabilă acțiune de drept comun.

16.2. Reintegrare în locuință. Cerere formulată după 5 ani de la data preținsei interdicții de a pătrunde în locuință. De asemenea, prin sentința civilă nr. 546/2001¹ a Judecătoriei Brăila, s-a admis cererea de ordonanță președințială formulată de reclamantul G.V. împotriva pârâtei G.E. și s-a dispus reintegrarea reclamantului în locuință. Împotriva acesteia a declarat recurs pârâta, susținând că nu

¹ Npublicată.

i-a interzis reclamantului intrarea în locuință și că acesta nu justifică recurgerea la procedura ordonanței președințiale. Tribunalul Brăila a reținut din cererea înaintată la Judecătoria că reclamantul, revenind la începutul lunii februarie 2001 în domiciliul conjugal, a constatat schimbarea încuietorilor, nemaiputând intra astfel în apartamentul proprietatea lui și a pârâtei.

S-a mai reținut că părțile erau în proces de divorț și partaj bunuri comune, fiind despărțite în fapt de 17 ani, în ultimii 5 ani reclamantul locuind în altă localitate.

Cum reclamantul nu a făcut dovada faptului că a fost alungat din locuință, iar în speță nu erau îndeplinite condițiile prevăzute de art. 581 C. proc. civ., cu privire la urgență, cererea formulându-se după 5 ani de la data pretensei interdicții de a pătrunde în locuință, Tribunalul a admis recursul formulat, a casat sentința și a respins ca inadmisibilă cererea.

16.3. Imobil vândut la licitație publică. Cerere de evacuare a fostului proprietar, tolerat să locuiască în imobil de către adjudecatar. Într-o altă speță (sentința civilă nr. 98 din 14 ianuarie 2003 a Judecătoriei Brăila¹) s-a admis cererea reclamantului I.M. împotriva pârâtei C.I. și s-a dispus evacuarea pârâtei din imobil. Pentru a pronunța această sentință, instanța a avut în vedere că, în baza actului de adjudecare eliberat în dosarul execuțional nr. 219 din 11 iunie 2002, a operat transferul dreptului de proprietate asupra unui imobil de la pârâtă la reclamant. Cum legea nu-i acorda adjudecatarului posesia bunului de la data depunerii prețului, pârâta a continuat să locuiască în imobil și după data de 11 iunie 2002, acumulând datorii la întreținere. Având în vedere că noul proprietar nu-și poate exercita prerogativele ce i le conferă dreptul său de proprietate, iar prin rămânerea în imobil, pârâta acumula cheltuieli la întreținere, instanța corect a apreciat că sunt întrunite condițiile

¹ Npublicată.

prevăzute de art. 581 C. proc. civ., admitând cererea și dispunând evacuarea pârâtei.

Apreciem ca fiind greșită soluția instanței, deoarece pârâta a fost tolerată în imobil de către reclamantă după vânzarea imobilului la licitație publică și că nu erau îndeplinite condițiile de admisibilitate ale ordonanței președințiale, respectiv urgența și vremelnicia, iar reclamanta nu putea invoca în favoarea sa faptul că a tolerat ca pârâta să locuiască în imobilul adjudecat.

17. Urgența, ca o condiție specifică de admisibilitate a ordonanței președințiale, trebuie să **persiste și în timpul judecății unei astfel de cereri atât în primă instanță, cât și în căile de atac, până în momentul pronunțării ordonanței irevocabile.** Ori de câte ori se constată lipsa acestei cerințe, continuarea procedurii specifice ordonanței președințiale nu mai are nicio justificare, nemaifiind necesară luarea și, respectiv, confirmarea unei măsuri vremelnice.

17.1. Cerere privind accesul în imobil a unei persoane pentru a-și putea îngriji tatăl grav bolnav. Aprecierea condiției urgenței. Astfel, prin sentința civilă nr. 2341/2003¹, Judecătoria Brăila a respins cererea formulată de reclamant împotriva pârâtei, prin care solicita obligarea acesteia din urmă de a-i permite accesul în imobilul proprietatea pârâtei, pentru a-și putea îngriji tatăl grav bolnav.

S-a reținut că părțile erau surori, iar tatăl acestora, bătrân – în vârstă de 88 ani – și grav bolnav, se afla în îngrijirea pârâtei, aceasta nepermițându-i reclamantei să-l viziteze sau să-l îngrijească.

În cererea sa, reclamanta a invocat urgența prevăzută de art. 581 C. proc. civ., având în vedere că tatăl său, din cauza afecțiunilor pe care le are, dovedite cu acte medicale, ar putea deceda.

¹ Npublicată.